De kansen in het Integraal Sociaal Beleid

In Gorinchem doet iedereen er toe en kijken we actief naar elkaar om. Want samen maken we het verschil. Dus werken we aan een gezonde leefstijl, een prettige leefomgeving, zorgen we dat iedereen kan meedoen en passende ondersteuning en zorg krijgt.

1 Het integraal Sociaal Beleid

Dat is waar we als gemeente samen met onze partners in de stad aan werken! Het integraal sociaal beleid is in 2019 samen met de partners in de stad opgesteld. Tijdens een interactief proces hebben adviesorganen, belangenvertegenwoordigers, zorg- , ondersteunings- en welzijnspartners samen met ons de situatie beoordeeld, uitdagingen en dromen gedeeld en vervolgens de doelen bepaald.
In maart 2019 is het beleid unaniem door de raad vastgesteld met een doorlooptijd van 6 jaar. Het ISB loopt dus tot en met 2024.

De **vier doelen** van het ISB zijn:

1. Gezonde leefstijl
2. De leefomgeving draagt bij aan de mentale en fysieke gezondheid van onze inwoners
3. Iedereen kan mee doen
4. Passende zorg en ondersteuning

Onder deze vier doelen liggen tal van subdoelen en acties. Doelen waarmee we van Gorinchem een gelukkige, zorgzame en gezonde stad willen maken. Een stad die uitgaat van wat iemand wél kan, men naar elkaar omziet en waar zorg en ondersteuning goed geregeld zijn.
We willen monitoren of we de gewenste effecten ook bereiken. Daarom zijn de doelen uit het Integraal sociaal beleid concreet en meetbaar gemaakt in de Monitor ISB.

2 De transformatie en de kansen

Binnen het Integraal Sociaal Beleid zetten we in op de transformatie van systeem gericht naar de mens centraal. Van zware zorg naar (indien mogelijk) lichtere zorg en ondersteuning nabij. Deze transformatie doorlopen we samen met partners en inwoners. We zetten in op meer voorliggende, algemene voorzieningen die laagdrempelig beschikbaar zijn. Op die manier worden inwoners beter geholpen en wordt zwaardere zorg en ondersteuning voorkomen dan wel verminderd. Om deze gewenste transformatie te versnellen hebben we een aantal kansen bepaald. Kansen waarmee we écht het verschil kunnen maken binnen het ISB.

Wanneer is iets een kans?

In welke acties geloven we nu écht om het verschil te kunnen maken binnen het ISB zodat we er voor te zorgen dat:

- Het de transformatie vorm geeft.
- We het systeem in de lucht houden zodat iedereen die het echt nodig heeft zorg en ondersteuning kan blijven krijgen.

Iets is een kans als:

> We met het oplossen van de kans in de keten meer problemen oplossen.
> Er nog veel nieuwe initiatieven mogelijk zijn ter verbetering.
> Het een transformatieopgave in zich heeft.
> Er extra inzet nodig is om concrete stappen te kunnen zetten.

In de afgelopen twee jaar waren de kansen:

* **Sluitende aanpak schulden**
  Investeren in het voorkomen en oplossen van schulden heeft positieve effecten op meerdere levensdomeinen. Het hebben van schulden kan o.a. leiden tot:
  - Psychische en fysieke gezondheidsklachten
  - Minder sociaal contact en meer eenzaamheid
  - Huisuitzetting
  - Relatieproblemen en problemen met opvoeding
* **Investeren in welzijnsfuncties**
  Door welzijnsfuncties te koppelen en te coördineren wordt het voor inwoners helder waar men terecht kan en wordt het welzijnsveld een volwaardig alternatief of aanvulling op de zorg.
* **Wijkgericht werken**
  Door wijkgericht te werken sluiten we beter aan bij wat er in de wijk nodig is en kunnen we effectiever ons beleid uitvoeren.
* **Vroegsignalering**
  Door mensen eerder in beeld te hebben willen we zwaardere zorg voorkomen en opstapeling van problemen voorkomen.
* **Taalvaardigheid**
  Een betere taalvaardigheid betekent een betere basis om alles te begrijpen en beter mee te kunnen doen in de samenleving.
* **Aan het werk helpen van werkzoekenden**
  Mensen met werk hebben inkomen en daginvulling wat positieve effecten heeft op meerdere levensdomeinen.

3 Evaluatie kansen

Na 2 jaar hebben we de kansen geëvalueerd en bekeken wat dit heeft opgeleverd. Daarnaast hebben we gekeken of en hoe deze geborgd kunnen worden in de reguliere werkwijze. Hierbij hebben we gekeken naar: :

- Wat heeft de kans opgeleverd?
- Moet het volgens jou een kans blijven?
- Wat verwacht je als het een kans blijft?

In de bijlage is een evaluatie te vinden van elke kans.

Conclusie: Voor de kans *aan het werk helpen* is de conclusie dat het goed in de reguliere werkzaamheden zit en dat het benoemen tot kans geen meerwaarde beidt.
Voor de kansen *vroegsignalering* en *wijkgericht werken* is de conclusie dat deze aan het eind van het jaar dusdanig staan dat deze in de reguliere werkzaamheden geborgd zijn en breed worden ingezet.
Voor de kansen *investeren in welzijnsfuncties*, *integrale aanpak schulden* en *taalvaardigheid* is de conclusie dat we op de goede weg zijn maar dat extra inzet ín de komende twee jaar nog nodig is om hier echt het verschil te maken.

4 Twee nieuwe kansen

Behalve de evaluatie van de kansen is er ook gekeken wat nu de meest prangende vraagstukken zijn en waar kansen liggen om in de komende twee jaar de transformatie een impuls te geven.

Mentale gezondheid

Door in te zetten op mentale gezondheid gaan mensen gezonder leven, worden ze proactiever en kunnen ze meer mee doen in de samenleving. Daarmee pakken ze hun 'problemen' sneller en beter op. Zo kunnen schulden, maar ook zwaarder vormen van ondersteuning worden voorkomen. Zeker door corona is de problematiek op het gebied van mentale gezondheid actueler en groter geworden. Met name bij jongeren en jong volwassenen. Nu ingrijpen is belangrijk om ernstiger te voorkomen.

Betrokken Gorinchem

We zien steeds meer druk op de zorg. Zowel op financieel als op personeel gebied. Nu al zien we dat wachtlijsten langer worden en sommige vormen van zorg en ondersteuning niet meer gegeven kunnen worden. Dit vraagt om keuzes, waar zijn we wel van en waarvan niet. Deze vraag speelt zowel in het gemeentelijk domein als in het zorg domein. En daarnaast vraagt het om dappere, betrokken besluiten die ervoor zorgen dat zij die zorg en ondersteuning het meeste nodig hebben, ook de ondersteuning krijgen die nodig is. Dit betekent ook dat we als samenleving in Gorinchem elkaar nodig hebben en actief naar elkaar om moeten kijken. Daarbij moeten we elkaar ondersteunen waar dat mogelijk is. Dat vergt inzet op het versterken van netwerken rondom mensen die ondersteuning nodig hebben. Maar het vergt ook meer inzet van mantelzorgers en we moeten een appel doen op de samenleving. Daarnaast is het belangrijk dat we demedicaliseren en normaliseren. Ook dit vraagt om betrokken inwoners die dappere besluiten maken, om zorg te vragen en zorg aan te bieden.

5 Vijf kansen en twee uitgangspunten.

Ons voorstel is:

1 De twee kansen Vroegsignalering en Wijkgericht werken toe te voegen aan onze uitgangspunten van werken.
Als twee uitgangspunten in onze manier van werken zien we ‘vroegsignalering’ en ‘wijkgericht werken’. In onze ogen moet iedereen vroegsignalering en wijkgericht werken toepassen in zijn werk.

2 De komende twee jaar extra focus te leggen op de vijf onderstaande kansen

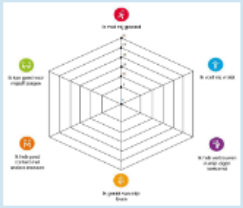
- **Bestaanszekerheid (Integrale aanpak Schulden en armoede bestrijding)**
  Door de kans integrale aanpak schulden te verbreden naar armoede bestrijding. De kans zal dan bestaanszekerheid heten.
- **Basisvaardigheid**
  De kans taalvaardigheid wordt verbreed naar basisvaardigheden. Hieronder vallen naast taal (lezen en schrijven), rekenen en digitale vaardigheden. Met deze verbreding sluiten we ook beter aan op landelijke aanpak.
- **Inrichting welzijnsveld**
  De komende twee jaar ligt de nadruk met name op het verbeteren van de samenwerking zodat er een gedegen netwerk staat. Dit netwerk kan de taken die vanuit de ‘zorg’ afgeschaald worden opvangen.
- **Mentale gezondheid**
  Zie hoofdstuk 4
- **Betrokken Gorinchem**
  Zie hoofdstuk 4

Integraal sociaal beleid in een oogopslag

Uitgangspunten van werken



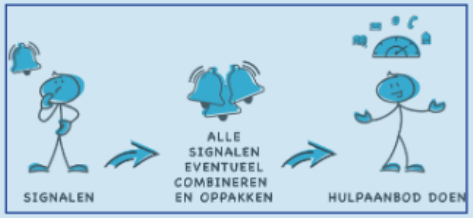
Inwoner centraal



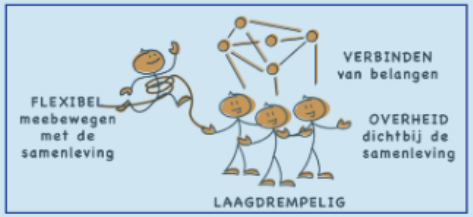
Positieve gezondheid



Ondersteuning zo licht als mogelijk zwaar als nodig



Vroegsignalering



Wijk gericht werken

Kernboodschap

In Gorinchem doet iedereen er toe en kijken we actief naar elkaar om. Want samen maken we het verschil. Dus werken we aan een gezonde leefstijl, een prettige leefomgeving en zorgen we dat iedereen kan meedoen en passende ondersteuning en zorg krijgt.

Vier doelen

Gezonde leefstijl



Leefomgeving



Iedereen doet mee



Passende zorg en ondersteuning



5 kansen

Basisvaardigheden

Bestaanszekerheid

Investeren in welzijnsfuncties

Betrokken Gorinchem

Mentale Gezondheid

Monitoring

Beleidsmonitor
Financiële monitor

Financiële monitor wordt in hoofdlijn opgenomen in de beleidsmonitor
werken aan effectmetingen van onze inzet

Proces

ISB loopt t/m 2024

Werken met blokken van een half jaar 'Runs'

Mijlpalen staan in de mijlpalenplanning

Starten projecten met een charter

informeren de raad ieder half jaar

De beleidsmonitor wordt jaarlijks aan de raad aangeboden

Communicatie

Communicatie naar de inwoner gebeurd vanuit de inhoudelijke projecten

We gebruiken hierbij o.a. SamenGorinchem.

We informeren onze partners over het ISB middels een nieuwsbrief

we informeren de Raad via een halfjaarlijkse I&O

Bijlage Evaluatie Kansen

Sluitende aanpak schulden

Waarom een kans?

- Investeren in het voorkomen en investeren in het oplossen van schulden heeft positieve effecten op meerdere levensdomeinen.
- Het hebben van schulden kan o.a. leiden tot:
  - Psychische en fysieke gezondheidsklachten
  - Minder sociaal contact en meer eenzaamheid
  - Huisuitzetting
  - Relatieproblemen en problemen met opvoeding

Gestelde doelen

1. Inwoners met schulden worden ondersteund bij het oplossen van hun schulden.
2. Problematische schulden bij inwoners worden zoveel mogelijk voorkomen door deze doelgroep in een eerder stadium te bereiken.
3. Minder inwoners ervaren stress en psychische belasting als gevolg van schulden
4. In 2024 ligt het aantal geregistreerde problematische schulden in Gorinchem op of onder het landelijke gemiddelde.
5. Inwoners zijn beter op de hoogte van de beschikbare financiële ondersteuningsmaatregelen.

Doelen behaald?

1. Avres helpt/ondersteunt inwoners bij schulden
2. We zetten steeds meer in op vroegsignalering, partners weten elkaar beter te vinden. Helaas loopt dit nog niet goed genoeg.
3. De mentale problemen in de stad zijn juist toegenomen
4. Het aantal problematische schulden ligt nog boven het landelijk gemiddelde
5. Na de campagne zijn inwoners beter op de hoogte van de mogelijke ondersteuningsmaatregelen, maar dit kan nog beter

Wat heeft de kans opgeleverd?

De kans heeft er vooral voor gezorgd dat er extra budget was dat we konden inzetten. Door dit budget konden we bijvoorbeeld netwerkbijeenkomsten organiseren.

Daarnaast heeft het ook extra handjes opgeleverd. Charley werd ondersteund door collega's van het ISB bij de werkzaamheden.

Moet het een kans blijven?

Ja, wel uitbreiden met armoede

Schulden en armoede is een steeds groter probleem. We hebben nog werk te verrichten. Dit vraagt focus en innovatie.
Ondersteuning vanuit ISB noodzakelijk.

Wat verwacht je als het een kans blijft?

Als het een kans blijft verwachten we meer integraal te kunnen inzetten op de aanpak van schulden. Mogelijkheid om te innoveren. Als het geen kans blijft zorgt dit voor te weinig budget en te weinig tijd om dingen op te pakken.

Investeren in welzijnsfuncties

Waarom een kans?

Door welzijnsfuncties te koppelen en te coördineren wordt het voor inwoners helder waar men terecht kan en wordt het welzijnsveld een volwaardig alternatief of aanvulling op de zorg.

Gestelde doelen

1. Bekendheid buurthuizen en ontmoetingsplekken verhogen in 2024 (verdubbeling t.o.v. 2018).
2. Bekendheid met initiatieven in de stad verhogen
3. Hulpvraag en hulpaanbod matches monitoren via SamenGorinchem. In 2024 willen we een stijging van 130% realiseren t.o.v. 2019
4. Blijven inzetten op het verbeteren en versterken verbinding en cohesie in de wijken. D.m.v. Bliek in actie subsidies en aanbod in beeld brengen via SamenGorinchem
5. Meer inwoners ervaren betere kwaliteit van welzijnsvoorzieningen
6. Inrichten welzijnspunt

Doelen behaald?

1. Buurthuizen en ontmoetingsplekken zijn meer bekendheid maar nog niet goed genoeg onder gehele bevolking. ➖
2. Initiatieven in de stad zijn bekender geworden, met name via SamenGorinchem. Meer bekendheid is nodig. ➖
3. Hulpvraag en aanbod match nog niet via SamenGorinchem. De verwijzingen vanuit het welzijnspunt zijn nog gering. ✖
4. Het verbeteren van de cohesie in de wijken is iets van de lange adem. We promoten het gebruik van Bliek in Actie ➖
5. De kwaliteit van welzijnsvoorzieningen moet beter. De laatste jaren neemt het percentage namelijk af. ➖
6. Welzijnspunt is ingericht als pilot. Wordt eind 2022 geevalueerd. ✔

Wat heeft de kans opgeleverd?

De kans heeft onder andere een flinke bootst gegeven aan het opzetten van het welzijnspunt. Dat had anders langer geduurd.

Ook heeft het ervoor gezorgd dat het er meer aandacht is voor het welzijnsveld en dat de urgentie voor het ontwikkelen van een samenhangend welzijnsveld ook breder onder de partners wordt gevoeld.

Moet het een kans blijven?

Ja, Nog niet genoeg voorgang geboekt
Het welzijnsveld is nog niet een samenhangend netwerk. Meer inzet is nodig om de welzijnsvoorzieningen te clusteren en bekent te laten worden met elkaar.

Wat verwacht je als het een kans blijft?

Als het een kans blijft verwachten we dat het welzijnsveld meer met elkaar gaat samenwerken. We kunnen hier dan extra op inzetten en op faciliteren. Ook is er, als het een kans blijft, extra budget om netwerkbijeenkomsten te kunnen organiseren. En om nieuwe ideeën vanuit partners te verwerken.

Wijkgericht werken

Waarom een kans?

Door wijkgericht te werken sluiten we beter aan bij wat er in de wijk nodig is en kunnen we effectiever ons beleid uitvoeren.

Gestelde doelen

1. Eind 2021 zijn de eerste kijk op de wijk voor alle wijken af
    a. 2021 - Meer integrale aanpak in de wijken
    b. 2021 - Plan van aanpak wijkgerichte communicatie
    c. 2022 - Gecoördineerde aanpak van de diverse ontwikkelingen in de wijk.
2. In 2021 hebben we de club wijkgericht werken ingesteld waarin afdelings-overstijgend wordt samengewerkt voor de wijken.
3. 2021 - Participatiegilde van start.
4. 2021 - Wijkoverstijgende overleggen worden ingesteld waarin breed overleg plaatsvindt op wijkoverstijgende issues.
5. Wijkschouw gericht op initiatieven van inwoners van start.

Doelen behaald?

1. Kijk op de wijken zijn af. De wijkprogramma's moeten nog worden doorontwikkeld zodat ook activiteiten van partners hierin zijn meegenomen en dat dit samen met inwoners besproken wordt. Eind dit jaar staat hiervoor de structuur zodat dit in 2023 uitgerold kan worden. –
2. Werkgroep wijkgericht werken is actief. ✓
3. Participatiegilde is van start gegaan. ✓
4. Wijkoverstijgende overleggen vinden elke maand plaats. ✓
5. Wijkschouwen hebben plaatsgevonden. ✓

Wat heeft de kans opgeleverd?

De kans heeft opgeleverd dat verschillende domeinen met elkaar samenwerken (denk hierbij aan het fysieke domein en het sociale domein). Ook hebben we per wijk data opgehaald. Deze data is beschikbaar voor een projectenkaart.

Moet het een kans blijven?

Nee,
Structuur Wijkgericht werken staat. Moet integraal uitgangpunt zijn in werken.
Is ook een integraal onderdeel van het coalitieprogramma. We kunnen het wijkgerichte werken nog meer benutten. We willen eigenlijk dat iedereen het wijkgerichte werken toepast in zijn of haar werk organisatie breed.

Wat verwacht je als het een kans blijft?

Blijvende focus op wijkgericht denken en werken. Nu eind 2022 de hooflijnen zijn vastgesteld en de structuur staat dient dit in 2023 verder uitgerold. Een aandachtspunt is de werkdruk.

Vroegsignalering

Waarom een kans?

Door mensen eerder in beeld te hebben willen we zwaardere zorg en opstapeling van problemen voorkomen.

Gestelde doelen

1. Betere ketensamenwerking
2. Ouderen (75 jaar en ouder) met potentiele (ondersteunings)vraag eerder in beeld om kwaliteit van leven te verbeteren en erger te voorkomen.
3. Jeugdigen met potentiele ondersteuningsvraag eerder in beeld en/of risicojongeren op tijd in beeld.

Doelen behaald?

1. Door verschillende netwerkbijeenkomsten is de samenwerking verbeterd. Samen met partners is besloten dit voor diverse onderwerpen structureel te maken. Blijft altijd een aandachtspunt.
2. Ouderen met ondersteuningsvraag zijn, door signalerende huisbezoeken en signalering bij diverse partners eerder in beeld. Blijvend aandachtspunt is er op tijd bij te zijn.
3. Jongeren zijn eerder in beeld en de partners werken beter samen. Aandachtpunt is de juiste doorverwijzing.

Wat heeft de kans opgeleverd?

De kans heeft opgeleverd dat we verschillende netwerkbijeenkomsten konden organiseren over het thema vroegsignalering. Dit betekent dat vroegsignalering meer onder de aandacht kwam bij partners.

Moet het een kans blijven?

Nee, Vroegsignalering staat op de kaart moet algemene werkwijze worden.
Voregsignalering moet nu ingebed worden inhet reguliere werk in de volle breedte van het sociaal domein samen met het inzetten van algemene voorzieningen.
Netwerkbijeenkomsten worden doorgezet.

Wat verwacht je als het een kans blijft?

Als het een kans blijft verwachten we meer focus op vroegsignalering.
Het blijft dan echter een losstaand onderwerp terwijl we juist willen dat het ingebed wordt bij alle onderwerpen.

Taalvaardigheid

Waarom een kans?

Een betere taalvaardigheid betekent een betere basis om alles te begrijpen en beter mee te kunnen doen in de samenleving.

Gestelde doelen

3 ambities:

1. 100% van de jongeren beschikken aan het einde van de leerplichtige leeftijd over voldoende basisvaardigheden.
2. Iedereen weet waar hij/zij terecht kan voor het aanleveren van basisvaardigheden.
3. In de regio tenminste 500 extra NT1'ers en 1500 extra NT2'ers in beeld.

Doelen behaald?

1. 10% van de jongeren onder de 16 is nog laaggeletterd ✗
2. Er is veel bekendheid over de bibliotheek en andere aanbieders van bijvoorbeeld taallessen. Voor NT2'ers is de informatievoorziening goed ingericht en weten we hen goed te vinden. Voor NT1'ers geldt dat we hen slecht weten te bereiken en dat nog niet iedereen de juiste route te vinden. –
3. Deze mensen hebben we nog niet allemaal in beeld. Met name op het gebied van de NT1'ers hebben we nog veel te doen. ✗

Wat heeft de kans opgeleverd?

De kans heeft ervoor gezorgd dat laaggeletterdheid hoog op de politieke agenda staat. Ook heeft het ervoor gezorgd dat partners in de stad vaker aan laaggeletterdheid denken.

Moet het een kans blijven?

A

Ja, verbreden naar basisvaardigheden

we kunnen nog veel bereiken op het gebied van taalvaardigheid. NT1'ers zijn nog niet in beeld. Uitbreiding naar basis vaardigheden sluit beter aan bij landelijek inzet en doet meer recht aan de vaardigheden waar mensen mee kampen.

Wat verwacht je als het een kans blijft?

Als het een kans blijft verwacht ik dat we nog meer kunnen inzetten op het verbeteren van de taalvaardigheid. Ook verwacht ik dan dat ik daar weer ondersteuning bij krijg.

Aan het werk helpen

Waarom een kans?

Het hebben van werk heeft gunstige effecten op meerdere levensdomeinen van mensen. Betaald werk zorgt voor inkomen en financiële onafhankelijkheid. Daarnaast geeft een baan zin en inhoud aan het leven. Het brengt structuur in het dagelijks leven, geeft zelfvertrouwen en zorgt voor sociale contacten.

Gestelde doelen

1. In 2024 is de in- en uitstroom van de WW weer op het niveau van 2019.
2. Meer werkzoekenden (en schoolgaande jongeren) zijn toegerust op de vraag naar werknemers.
3. Bredere intake van werkzoekenden bij uitval op de arbeidsmarkt en bij de aanvraag tot een uitkering.
4. We willen meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk helpen bij reguliere werkgevers, inclusief de gemeente zelf.
5. Het bedrijfsleven stimuleren meer te doen op het gebied van inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Doelen behaald?

1. Aantal ww-uitkeringen ligt onder het niveau van 2019 ✓
2. Deze werkzoekenden kunnen terecht bij Av werkt door / UWV ✓
3. Avres kijkt bij de intake ook naar andere levensdomeinen. Tevens is het personeel geschoold in stresssensitieve dienstverlening. ✓
4. Dit loopt via AVRES. Social Return on Investment wordt ingezet om deze doelgroep aan het werk te helpen. Ook bij de gemeente werken mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ✓
5. Bedrijfsleven, scholen, Avres en gemeenten werken in de arbeidsmarktregio samen om ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen., ✓

Wat heeft de kans opgeleverd?

De kans heeft niet heel veel extra's opgeleverd. Inzet vindt plaat via AVRES en samen met de twee andere AV gemeenten. Vaststelling ambitiedocument dan de normale inzet die wordt gedaan.

Moet het een kans blijven?

Nee, Geen meerwaarde
Werkzaamheden zijn voldoende geborgd in het reguliere werk en bij Avres.

Wat verwacht je als het een kans blijft?

Als het een kans blijft levert dit geen meerwaarde op. De uitvoering ligt bij de arbeidsmarktregio en Avres. Of het wel of niet een kans is maakt geen verschil. .